

Prejudiciële vragen inzake grondbelasting Aruba

Gegevens

Publicatie

NTFR 2022/1319

Instantie

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak

4 februari 2022

Annotator

mr. K.M.G. Demandt

ECLI

[ECLI:NL:OGEEA:2022:15](#)

Belastingjaar

2019

Zaaknummer

AUA202002936

Relevante informatie

[AWR art. 16](#), [EP bij EVRM art. 1](#), [Wet WOZ art. 22](#)

Inhoudsindicatie

eigendomsgrondrecht, nieuw feit, tariefverhoging, wetswijziging

Samenvatting

Aan belanghebbende is op 31 mei 2019 een aanslag grondbelasting (GB) 2019 opgelegd met toepassing van het sinds 1 januari 2019 wettelijk geldende hogere tarief van 0,6%. In de Landsverordening grondbelasting (LGB) is bepaald dat de aanslag geschiedt voor een tijdvak van vijf jaren (art. 14, lid 2, LGB), dat de aanslagen worden opgenomen in voor elk vijfjarig tijdvak op te maken leggers (art. 21 LGB) en dat met de vaststelling van de aanslagen wordt aangevangen in de maand oktober, voorafgaand aan elk vijfjarig tijdvak (art. 23, lid 1, LGB). Het vijfjarig tijdvak loopt van 2017 tot en met 2021. Belanghebbende

stelt zich op grond van de wettelijke bepalingen op het standpunt dat de aanslag niet naar het met ingang van 2019 geldende hogere tarief kan worden opgelegd.

Het Gerecht in eerste aanleg van Aruba (hierna: het Gerecht) maakt gebruik van de sinds 1 maart 2017 bestaande mogelijkheid om op grond van art. 1c Rijkswet rechtsmacht Hoge Raad vanuit het Caribische deel prejudiciële vragen te stellen. De volgende prejudiciële vragen worden in de tussenuitspraak gesteld:

1. Is de aanslag GB 2019 met dagtekening 31 mei 2019 aan te merken als een tweede aanslag over het boekjaar 2019?

Het Gerecht heeft in zijn uitspraak van 29 januari 2020, nrs. AUA201903187 t/m AUA201903189, [NTFR 2020/1599](#) geoordeeld dat volgens de heffingssystematiek de aanslag GB voor het jaar 2019 wordt geacht te zijn vastgesteld voorafgaand aan het vijfjarige tijdvak 2017-2021, dat wil zeggen vóór 1 januari 2017, waarna deze aanslag in een legger is bewaard. Het Gemeenschappelijk Hof heeft in zijn uitspraak van 30 juli 2021, nrs. AUA2020H00035 t/m AUA2020H00037, ECLI:NL:OGHACMB:2021:223 dit oordeel van het Gerecht bevestigd.

Het Gerecht heeft als voorlopige opvatting, overeenkomstig zijn oordeel van 29 januari 2020 en dat van het Hof, dat de aanslag wordt geacht te zijn vastgesteld vóór 1 januari 2017 en dat de in geding zijnde aanslag dus een tweede aanslag over hetzelfde jaar betreft. Omdat er echter geen zekerheid over bestaat en omdat het antwoord van belang is voor de volgende vraag of vragen, wenst het Gerecht deze vraag toch voor te leggen aan de Hoge Raad.

2. Kan bij positieve beantwoording ter zake van de per 1 januari 2019 ingevoerde wijziging van art. 11 LGB een navorderingsaanslag worden opgelegd? Die vraag valt uiteen in twee deelvragen:

a. Is de vóór 1 januari 2017 opgelegde aanslag naar een te laag bedrag vastgesteld? Bij positieve beantwoording van die vraag:

b. Vormt de wijziging van art. 11 LGB per 1 januari 2019 een nieuw feit in de zin van art. 13, lid 1, Algemene Landsverordening Belastingen (ALB) dat navordering rechtvaardigt?

Het Gerecht overweegt dat op grond van art. 13, lid 1, ALB de inspecteur belasting kan navorderen indien (i) te weinig belasting is geheven; en (ii) er sprake is van een nieuw feit. Voor de tweede voorwaarde bevat art. 13, lid 1, ALB de uitzondering dat een feit dat de inspecteur bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn geen grond voor navordering kan opleveren. In de uitspraak van het Gerecht van 29 januari 2020, nrs. AUA201903187 t/m AUA201903189, [NTFR 2020/1599](#) heeft het Gerecht geoordeeld dat de inspecteur ten tijde van het vaststellen van de aanslag GB voor het jaar 2019 – vóór 1 januari 2017 – niet bekend was of bekend had kunnen zijn met de tariefverhoging. De inspecteur kon aldus navorderen omdat er geen sprake was van een onjuist inzicht in het recht. Het Gerecht verwijst in zijn tussenuitspraak naar het commentaar van Demandt in [NTFR 2020/1599](#). Volgens haar gaat het bij een nieuw feit om feiten ten aanzien van de belastingplichtige en om de vraag of de inspecteur daarmee bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn. Daar valt wetgeving volgens Demandt niet onder, en dus is in dat geval geen nieuw feit aanwezig dat navordering rechtvaardigt.

Het Gerecht heeft als voorlopige zienswijze dat het verdedigbaar is dat navordering alleen al niet mogelijk is omdat toentertijd (vóór 2017) niet te weinig belasting is geheven, de zogenoemde ex-tunc-benadering die belanghebbende voorstaat. Daarnaast neigt het Gerecht ernaar, anders dan in zijn uitspraak van 29 januari 2020, om onder het begrip ‘enig feit’ als bedoeld in art. 13, lid 1, ALB niet te begrijpen nieuwe wetgeving die tot hogere belastingheffing leidt.

Bij negatieve beantwoording van de eerste vraag of bij positieve beantwoording van de tweede vraag:

3. Vormt de wijziging van art. 11 LGB op stelselniveau een onaanvaardbare inbreuk op art. 1 EP (bij het EVRM) en is ze in strijd met art. 1.19 Staatsregeling?

Het Gerecht verwijst in zijn tussenuitspraak naar zijn eerdere oordeel van 29 januari 2020. Geoordeeld is dat in hoofdstuk I van de Staatsregeling niet het rechtszekerheidsbeginsel is neergelegd, zodat de rechter een wettelijk voorschrift niet rechtstreeks aan dit fundamentele beginsel kan toetsen. Daarnaast oordeelt het Gerecht dat de tekst van art. 1.19 Staatsregeling belastingheffing in het algemeen belang toestaat bij of krachtens landsverordening. Een toetsing van de wijziging van de LGB aan deze bepaling kan derhalve niet tot de uitkomst leiden dat het daarin neergelegde eigendomsrecht is geschonden.

Voor zijn oordeel over de schending van art. 1 EP (bij het EVRM) verwijst het Gerecht naar hetgeen het heeft overwogen in de uitspraak van 29 januari 2020. De tariefverhoging in de GB brengt alles bijeengenomen een 'fair balance' teweeg tussen de gerechtvaardigde verwachtingen van belanghebbende, de doelstellingen in het algemeen belang en de proportionaliteit. De tariefverhoging van de GB met ingang van 1 januari 2019 vormt dan ook geen inbreuk op art. 1 EP (bij het EVRM).

(Beslissing aangehouden.)

Noot

Prejudiciële vragen in een Caribische belastingzaak

Een zoekslag op www.rechtspraak.nl leert mij dat door de Gerechten en het Gemeenschappelijk Hof in ruim twintig zaken prejudiciële vragen aan de Hoge Raad zijn gesteld. Daarvan heeft één zaak – deze zaak – betrekking op het belastingrecht. Een unicum dus, als ik het goed heb gezien. Deze mogelijkheid bestaat vanaf 1 maart 2017 (op grond van art. 1c Rijkswet rechtsmacht Hoge Raad voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten en voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba, Stb. 2016, 291). Hierdoor is art. 27ga t/m 27ge AWR van toepassing verklaard.

Op het moment van schrijven van dit commentaar is de status van de prejudiciële vragen 'ingekomen'. Dit overzicht is terug te vinden op de website van de Hoge Raad. Vermoedelijk wordt eerst conclusie genomen door een advocaat-generaal, voordat de Hoge Raad zich over de zaak buigt.

Het stellen van prejudiciële vragen is bedoeld om, naast het bevorderen van rechtseenheid en rechtsontwikkeling, het proces te versnellen. De feitenrechter wil een oordeel van de Hoge Raad over hoe om te gaan met een bepaalde rechtsvraag. Op die manier wordt voorkomen dat eerst de feitelijke instanties moeten worden doorlopen, voordat de Hoge Raad zich hierover kan buigen. Dit is in deze zaak om meerdere redenen van belang. Zo is er reeds eerder over deze kwestie geoordeeld (GEA Aruba 29 januari 2020, nrs. AUA201903187 t/m AUA201903189, [NTFR 2020/1599](#) en in hoger beroep het Gemeenschappelijk Hof 30 juli 2021, nrs. AUA2020H00035 t/m AUA2020H00037, ECLI:NL:OGHACMB:2021:223), en is ook cassatie ingesteld. Toch worden er prejudiciële vragen gesteld, omdat het Gemeenschappelijk Hof in die zaken over twee van de drie te stellen prejudiciële vragen niet heeft beslist. Als de Hoge Raad het oordeel volgt, dan blijft er onduidelijkheid bestaan over rechtsvragen in alle zaken waarin dit speelt. Om sneller duidelijkheid te verkrijgen is besloten om prejudiciële vragen te stellen. Daarnaast zijn er vele soortgelijke zaken die zich (nog) in de bezwaar- of beroepsfase bevinden. Daarmee heeft het Gerecht gemotiveerd dat de rechtsvragen potentieel in een groot aantal vergelijkbare gevallen spelen. Dit is een van de voorwaarden voor het stellen van prejudiciële vragen: 1) het moet gaan om een rechtsvraag, 2) die potentieel in een groot aantal vergelijkbare gevallen speelt, 3) waarvan beantwoording nodig is om in de bij de feitenrechter voorliggende zaak te kunnen beslissen.

De tweede prejudiciële vraag: is sprake van een nieuw feit?

Het gaat om een aanslag grondbelasting die per tijdvak van vijf jaar van tevoren wordt vastgesteld (in dit geval 2017-2021). Het tarief wijzigde per 1 januari 2019 van 0,4% naar 0,6%. Met name de tweede prejudiciële vraag vind ik interessant: is de wetwijziging een nieuw feit? In deze zaak is duidelijk dat het gaat om 'enig feit' dat de inspecteur niet bekend was dan wel niet bekend had kunnen zijn. In 2017 was de tariefverhoging per 2019 nog niet bekend. Maar hier kan volgens het Gerecht het nodige tegenin worden gebracht. Zo is met een ex-tunc-toetsing de aanslag in 2017 niet tot een te laag bedrag vastgesteld en

dient het nieuw-feitvereiste de rechtszekerheid. Ook verwijst het Gerecht naar mijn commentaar bij Gerecht in eerste aanleg Aruba 29 januari 2020, nrs. AUA201903187 t/m AUA201903189, [NTFR 2020/1599](#) en overweegt het dat 'enig feit' ziet op feiten ten aanzien van *de belastingplichtige*. Dus niet op wetwijzigingen. Daar sta ik nog steeds achter. Ik ben benieuwd naar het oordeel van de Hoge Raad.